

2007, Año de Corea en España

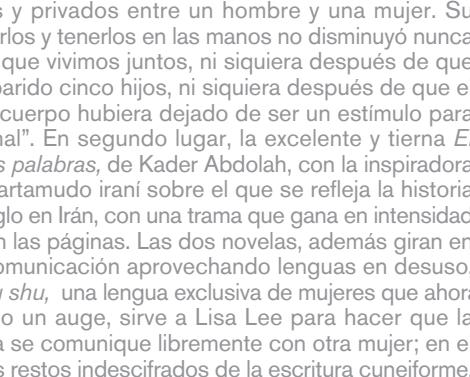
Tras la intensa experiencia del año de Filipinas en España, y en consonancia con el *Plan de Acción Asia Pacífico 2005-2008*, Casa Asia aborda el año 2007 con el compromiso de organizar de nuevo actividades en torno a otro país asiático para ayudar a acercarle al público español. En esta ocasión, el nombramiento de Corea como país invitado para la feria de ARCO (Arte Contemporáneo) será el eje alrededor del cual se organizarán las actividades, centradas en las exposiciones itinerantes de los cada vez más diversos artistas, cineastas e innovadores coreanos, tal como se vio recientemente en la exposición de videos a cargo de jóvenes creadores de este país. En especial, cabe destacar la exposición en torno a la figura de Nam June Paik, considerado el fundador del videoarte, en Fundación Telefónica, que da continuidad al homenaje celebrado en Casa Asia en mayo de 2006 a raíz de su muerte en enero del mismo año. Por otra parte, el Festival Asia, también tendrá como país invitado a Corea. De prólogo, además, la visita del presidente coreano Roh Moo Hyun a España el próximo mes de febrero, una muestra evidente de la creciente importancia de las relaciones políticas de España con la región, que también mostrará el propio presidente Zapatero el mes de enero al visitar Japón. De esta forma, el presidente del Consejo de Ministros completará un itinerario que ningún antecesor ha llevado a cabo, como es visitar los tres principales países de la región durante la legislatura, algo que ocurre por primera vez.

Dichos y hechos en la Tribuna Filipinas - España

Tras celebrar por segunda vez esta reunión entre sociedades civiles que son los foros bilaterales organizados por Casa Asia y el MAEC, los participantes volvieron a casa satisfechos de la existencia de resultados concretos. Así, tras el hermanamiento de Manila y de Madrid que tuvo lugar el año 2005, en el segundo foro el Ayuntamiento de Madrid ha ofrecido ayudas para dos funcionarios del ayuntamiento de Manila que deseen aprender en Madrid a llevar a cabo su función, mientras que la Universidad de Alcalá, cuya delegación iba presidida por su rector Virgilio Zapatero, ha firmado acuerdos con un total de cinco universidades manileñas. Además, Casa Asia y el CESIC se comprometieron a realizar un programa de promoción de estudios sobre Filipinas y se acordó también lanzar una convocatoria de becas, auspiciada por el Grupo Técnicas Reunidas, para que estudiantes filipinos hagan un stage en esta compañía. Numerosas propuestas adicionales han jalones numerosos discursos que muestran la importancia de los pro-hispanos entre las altas esferas del país, incluyendo a la presidenta Gloria Macapagal-Arroyo que mostró fehacientemente su interés por nuestro país asistiendo a la inauguración. Sus palabras, además, no fueron huecas, porque habló de la insistencia con la que señala el ejemplo español a los hoteleros y promotores turísticos filipinos, como una de las fórmulas para sacar recursos y disminuir la pobreza a su país, una frecuencia seguida por otros funcionarios que apuntan, también, a la posición puntera de algunas escuelas de Negocios, superando incluso a los de la Universidad de Harvard. Como colofón, la presidenta de Filipinas anunció que realizará una visita de estado a España y asistirá a la III Tribuna España-Filipinas que se celebrará en Barcelona en diciembre del año próximo.

Economía en auge, pero problemas crecientes

El último Fórum Asia organizado por Casa Asia tuvo, de nuevo, personalidades de primer nivel que hablaron de los logros de las economías asiáticas, pero el optimismo dejó traslucir fuertes temores. En relación con las implicaciones globales del crecimiento asiático, el secretario general de la Conferencia de las Naciones Unidas sobre Comercio y Desarrollo (UNCTAD) y ex director general de la OMC, Supachai Panitchpakdi y el director adjunto de la OMC, el indio Harsha Vardhana Singh, mostraron su preocupación por la parálisis actual de la llamada Ronda Doha, que está fracasando en su objetivo de conseguir un acuerdo general sobre el recorte a los subsidios agrícolas. Si no se consigue, será difícil llegar al multilateralismo. En cuanto a las energías, la Secretaría de Energía del Ministerio de Industria, Maite Costa, mostró su preocupación por los problemas de abastecimiento generalizados y señaló la necesidad de diversificar la distribución y las compras de materiales energéticos, aunque sin señalar regiones en concreto. El resto de los expertos señalaron la dependencia de China de energías no renovables, apuntando a que su *mix energético* (la suma de las diversas fuentes utilizadas para generar energía) debe incluir lo antes posible un mínimo de un 20% de energías renovables. Esta cuarta edición del fórum reunió a más de 400 empresarios y contó con el patrocinio del Instituto Español de Comercio Exterior (ICEX) y del Grupo Técnicas Reunidas y con la colaboración de la Cámara de Comercio de Barcelona, el COPCA, ESADE, Fomento del Trabajo Nacional e IESE.

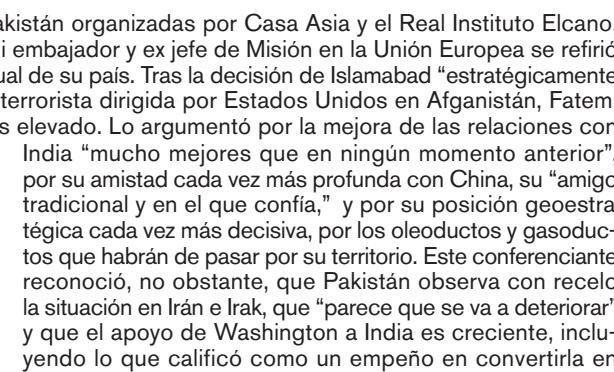

¿Un 2007 con comida asiática a precios razonables?

El auge de los restaurantes asiáticos ha sido espectacular en los últimos años. La antigua asociación automática con los restaurantes baratos ofreciendo comida de dudosa calidad ha dejado paso a una variedad de platos y comidas de muy diversos países, picantes, dulzonas, agrias, sobrias, elaboradas, y de cualquier otro tipo. Y además de la variedad de procedencias de las comidas de sus menús, la característica predominante de los nuevos restaurantes asiáticos ha pasado a ser el precio tan alto de la factura final. La moda, ciertamente, se ha convertido en uno de los obstáculos actuales para el disfrute de la comida asiática, porque junto a precios ocasionalmente astronómicos se juntan unos productos que a veces no merecen el gasto, como un arroz mal hervido o una salsa de soja aguada. Además, algunos dueños parecen querer compensar con vajilla de primera calidad la comida tan insulsa que ofrecen mientras que otros decoran sus restaurantes con paisajes o personajes de otros países, como ha ocurrido con un famoso local vietnamita que tenía colgadas fotos de algunos de sus personajes más odiados, de Tailandia. Parece factible, por ello, que cuando declive la moda y mejore nuestra cultura culinaria ocurrirá como en otros países europeos donde los precios de los restaurantes asiáticos son más ajustados y permiten comer diariamente al común de los mortales. Así, aunque faltan todavía restaurantes de algunas procedencias sabrosas (en especial, varias regiones de China, pero también el pote mongol o la excelente comida camboyana, tan presente en Francia) la mayor carencia son las ofertas de comida rápida y barata. La principal, los fideos rápidos y baratos cocinados al instante de formas muy diversas, que sirven tanto de tentempié como para disfrutar del estilo de cada cocinero (en algunos casos, con espera de horas). Vaya este deseo del Boletín Casa Asia para que los Reyes Magos de Oriente nos traigan en el año 2007 un disfrute más intenso y continuado de las culturas culinarias asiáticas.

Lenguas en desuso como vehículo de expresión

Quizás por casualidad, Salamandra (Barcelona, 2006) ha lanzado dos títulos de obras de temática asiática por autores que viven en Occidente. En primer lugar, *El abanico de seda* de Lisa See novela la vida de una mujer que asciende socialmente gracias a que la naturaleza le dotara de características para tener unos pies perfectos para los gustos masculinos de la época, a tenor de lo que asegura: "mis pies serían algo que fascinaría a mi esposo durante los momentos más íntimos y privados entre un hombre y una mujer. Su deseo de verlos y tenerlos en las manos no disminuyó nunca en los años que vivimos juntos, ni siquiera después de que yo hubiera parido cinco hijos, ni siquiera después de que el resto de mi cuerpo hubiera dejado de ser un estímulo para el trato carnal". En segundo lugar, la excelente y tierna *El reflejo de las palabras*, de Kader Abdolah, con la inspiradora vida de un tartamudo iraní sobre el que se refleja la historia del último siglo en Irán, con una trama que gana en intensidad según pasan las páginas. Las dos novelas, además giran en torno a la comunicación aprovechando lenguas en desuso, porque el *nu shu*, una lengua exclusiva de mujeres que ahora está viviendo un auge, sirve a Lisa Lee para hacer que la protagonista se comunique libremente con otra mujer; en el segundo, los restos indescifrados de la escritura cuneiforme, sirven al protagonista incapacitado del habla para expresarse y para que su hijo le conozca cuando ha desaparecido. Dos nuevas contribuciones, en definitiva, a la diversidad de un continente tan amplio y tan poblado.

Carencias y objetivos de Marca Corea

Se ha celebrado una nueva edición de los encuentros sobre Corea organizados por el Centro Español de Investigaciones Coreanas (CEIC), presidido por Alfonso Ojeda y que cuenta con los coreanistas españoles y el apoyo de los coreanos en España. En la última edición destacó la conferencia del profesor Lee Jaehak (Universidad de Corea), que apuntó a los problemas de imagen como factor primordial en la crisis actual I de las exportaciones coreanas. Siguiendo estudios estadísticos realizados recientemente, el conferenciante señaló que los productos de Corea se perciben bien, pero no el país, y culpó de ello al escaso esfuerzo gubernamental por trasmitir una imagen cultural. La situación es opuesta a la de España y puso a Italia como el ejemplo de país con una imagen excelente que ayuda a la venta de sus productos en el mundo, y esa carencia de un tinte cultural en la Marca País de Corea tiene unas consecuencias claras: permite menos márgenes comerciales. El esfuerzo de Seúl en el Año de Corea en España demuestra que el gobierno está atento a las quejas de sus académicos.

Pakistán, en pos de un futuro brillante

Discusiones y debates de alto nivel en las Jornadas sobre Pakistán organizadas por Casa Asia y el Real Instituto Elcano, y celebradas tanto en Madrid como en Barcelona. Tariq Fatemi embajador y ex jefe de Misión en la Unión Europea se refirió a los países vecinos de Pakistán y planteó el dilema exterior actual de su país. Tras la decisión de Islamabad "estratégicamente inteligente y moralmente correcta" de apoyar la coalición antiterrorista dirigida por Estados Unidos en Afganistán, Fatemi señaló el valor internacional exterior de Pakistán cada vez más elevado. Lo argumentó por la mejora de las relaciones con India "mucho mejores que en ningún momento anterior", por su amistad cada vez más profunda con China, su "amigo tradicional y en el que confía," y por su posición geoestratégica cada vez más decisiva, por los oleoductos y gasoductos que habrán de pasar por su territorio. Este conferenciante reconoció, no obstante, que Pakistán observa con recelo la situación en Irán e Irak, que "parece que se va a deteriorar" y que el apoyo de Washington a India es creciente, incluyendo lo que calificó como un esfuerzo en convertirla en gran potencia. Por ello, teniendo en cuenta que esta rivalidad con India ha obligado a Pakistán a mantener importantes gastos de defensa (19º país mundial en la relación con su Producto Nacional Bruto), Fatemi reiteró la antigua propuesta de crear un Régimen de Autorestricción Estratégica (Strategic Restraint Regime) en el Sur de Asia. Quizás será el momento para que los viejos nudos puedan desenredarse.

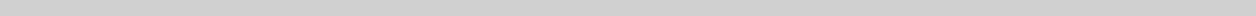
Comentarios y sugerencias: casaasia@casaasia.es

Economía

Sociedad

Cultura

Alto Patronato:

2007, Any de Corea a Espanya

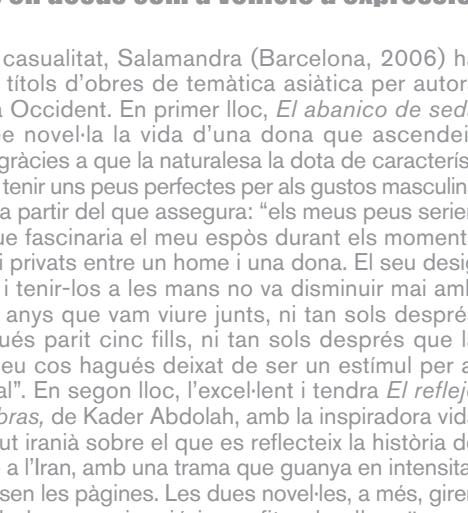
Després de la intensa experiència de l'any de Filipines a Espanya, i en consonància amb el *Plan de Acció Asia Pacífico 2005-2008*, Casa Àsia aborda l'any 2007 amb el compromís d'organitzar altre cop activitats al voltant d'un altre país asiàtic per ajudar a acostar-lo al públic espanyol. En aquesta ocasió, el nomencament de Corea com a país convidat per a la fira d'ARCO (Art Contemporani) serà l'eix al voltant del qual s'organitzaran les activitats, centrades en les exposicions itinerants dels cada cop més diversos artistes, cineastes i innovadors coreans, tal i com es va veure recentment a l'exposició sobre la figura de Nam June Paik, considerat el fundador del videoart, a Fundació Telefónica, que dóna continuïtat a l'homenatge celebrat a Casa Àsia el maig de 2006 a partir de la seva mort el gener del mateix any. D'altra banda, el Festival Àsia també tindrà aquest país com a convidat. De pròleg, a més, la visita del president coreà Roh Moo Hyun a Espanya el proper mes de febrer, una mostra evident de la creixent importància de les relacions polítiques d'Espanya amb la regió, que també mostrerà el propi president de l'Estat espanyol Zapatero el mes de gener en visitar el Japó. D'aquesta forma, el president del Consell de ministres completarà un itinerari que cap antecessor ha portat a terme, com és visitar els tres països principals de la regió durant la legislatura, una cosa que succeeix per primera vegada.

Dites i fets a la Tribuna Filipines-Espanya

Després de celebrar per segona vegada aquesta reunió entre societats civils que són els fòrums bilaterals organitzats per Casa Àsia i el MAEC, els participants van tornar a casa satisfets de l'existència de resultats concrets. Així, després de l'agermanament de Manila i de Madrid que va tenir lloc el 2005, al segon fòrum l'Ajuntament de Madrid ha ofert ajudes per a dos funcionaris de l'Ajuntament de Manila que vulguin aprendre des de Madrid a portar a terme la seva funció, mentre que la Universitat d'Alcalà, amb una delegació presidida pel seu rector Virgilio Zapatero, ha firmat acords amb un total de cinc universitats de Manila. A més, Casa Àsia i el CESIC es comprometen a realitzar un programa de promoció d'estudis sobre Filipins i es va acordar també obrir una convocatòria de beques, sota els auspícies del Grup Tècniques Reunides, per tal que estudiants filipins facin una estada en aquesta companyia. Nombroses propostes addicionals han alineat els diversos discursos que mostren la importància dels pro-hispans entre les altes esferes del país, inclosa la presidenta Gloria Macapagal-Arroyo que va mostrar de manera fefaent el seu interès pel nostre país en assistir a la inauguració. Les seves paraules, a més, no van ser buides, ja que va parlar de la insistència amb la que marca l'exemple espanyol als hotelers i promotores turístics filipins, com una de les fórmules per treure recursos i disminuir la pobresa al seu país, una freqüència seguida per altres funcionaris que apunten, també, a la posició puntera d'algunes escoles de negocis, per damunt de les de la Universitat de Harvard. Com a colofó, la presidenta de Filipins va anunciar que realitzarà una visita d'estat a Espanya i assistirà a la III Tribuna Espanya-Filipins que se celebrarà a Barcelona el desembre de l'any proper.

Economia en auge, però problemes creixents

El darrer Fòrum Àsia organitzat per Casa Àsia va tenir, altre cop, personalitats de primera línia que van parlar dels èxits de les economies asiàtiques, però l'optimisme va deixar entreveure forts temors. En relació amb les implicacions globals del creixement asiàtic, el secretari general de la Conferència de les Nacions Unides sobre Comerç i Desenvolupament (UNCTAD) i exdirector general de l'OMC, Supachai Panitchpakdi, i el director adjunt de l'OMC, l'indi Harsha Vardhana Singh, van mostrar la seva preocupació per la paràlisi actual de l'anomenada Ronda Doha, que actualment és un fracàs quant a l'objectiu d'aconseguir un acord general sobre el retard als subsidis agrícoles. Si no s'aconsegueix, serà difícil arribar al multilateralisme. En referència a les energies, la secretària d'Energia del Ministeri d'Indústria, Maite Costa, mostrà la seva preocupació pels problemes d'abastament generalitzats i va indicar la necessitat de diversificar la distribució i les compres de materials energètics, encara que sense mencionar regions en concret. La resta dels experts van fer palesa la dependència de la Xina d'energies no renovables i van dir que el *mix energètic* (la suma de les diverses fonts utilitzades per generar energia) ha d'incloure al més aviat possible un mínim de 20% d'energies renovables. Aquesta quarta edició del fòrum va reunir més de 400 empresaris i va comptar amb el patrocini de l'Institut Espanyol de Comerç Exterior (ICEX) i del Grup Tècniques Reunides i amb la col·laboració de la Cambra de Comerç de Barcelona, el COPCA, ESADE, Foment del Treball Nacional i IESE.

Un 2007 amb menjar asiàtic a preus raonables?

L'auge dels restaurants asiàtics ha estat espectacular als darrers anys. L'antiga associació automàtica amb els restaurants econòmics que oferien menjar de dubtosa qualitat ha deixat pas a una varietat de plats i àpats de països molt diversos: picants, dolços, agres, sobris, elaborats i de qualsevol altre tipus. A més de la varietat de procedències dels menjars dels menús, la característica predominant dels nous restaurants asiàtics ha passat a ser el preu tan alt de la factura final. La moda, sens dubte, s'ha convertit en un dels obstacles actuals per gaudir del menjar asiàtic, perquè juntament amb els preus ocasionalment astronòmics hi ha uns productes que no valen la despesa, com un arròs mal bullit o una salsa de soja aigüolada. A més, alguns propietaris semblen voler compensar amb una vaixella de primera qualitat el menjar insult que ofereixen mentre que d'altres decoren els seus restaurants amb paisatges o personatges d'altres països, com ha passat amb un famós local vietnamita que tenia penjades fotos d'alguns dels seus personatges més odiats, de Tailàndia. Sembla factible, per això, que quan passi la moda i millori la nostra cultura culinària succeirà com a d'altres països europeus, on els preus dels restaurants asiàtics són més ajustats i permeten menjar diàriament al comú dels mortals. Així, encara que falten restaurants d'algunes procedències saboroses (en especial, de diverses regions de la Xina, però també el pot mongol o l'excellent gastronomia cambodjana, tan present a França) la major carència són les ofertes de menjar ràpid i econòmic. La principal, els fideus ràpids i bé de preu cuinats a l'instant de formes molt diverses, que serveixen tant de refrigeri com per a gaudir de l'estil de cada cuiner (en alguns casos, amb espera d'hores). Serveixi aquest desig del Butlletí Casa Àsia per tal que el Reis Mags d'Orient ens portin l'any 2007 l'oportunitat de gaudir més intensament i continuada de les cultures culinàries asiàtiques.

Llengües en desús com a vehicle d'expressió

Potser per casualitat, Salamandra (Barcelona, 2006) ha llançat dos títols d'obres de temàtica asiàtica per autors que viuen a Occident. En primer lloc, *El abanico de seda* de Lisa See novel·la la vida d'una dona que ascendeix socialment gràcies a que la naturalesa la dota de característiques per a tenir uns peus perfectes per als gustos masculins de l'època, a partir del que assegura: "els meus peus serien quelcom que fascinaria el meu espòs durant els moments més íntims i privats entre un home i una dona. El seu desig de veure'ls i tenir-los a les mans no va disminuir mai amb el pas dels anys que vam viure junts, ni tan sols després que jo hagués parit cinc fills, ni tan sols després que la resta del meu cos hagués deixat de ser un estímul per al tracte carnal". En segon lloc, l'excel·lent i tendra *El reflejo de las palabras*, de Kader Abdolah, amb la inspiradora vida d'un tartamut iranià sobre el que es reflecteix la història de l'últim segle a l'Iran, amb una trama que guanya en intensitat segons passen les pàgines. Les dues novel·les, a més, giren al voltant de la comunicació i aprofiten les llengües en desús, perquè el *nu shu*, una llengua exclusiva de dones que ara viu un auge, serveix a Lisa See per fer que la protagonista es comuniqui lliurement amb una altra dona; en el segon, les restes no desxifrades de l'escriptura cuneiforme, li serveixen al protagonista incapacitat de la parla per expressar-se i per tal que el seu fill el conegui quan ha desaparegut. Dues noves contribucions, en definitiva, a la diversitat d'un continent tan ampli i tan poblat.

Carències i objectius de Marca Corea

S'ha celebrat una nova edició de les trobades sobre Corea organitzades pel Centre Espanyol d'Investigacions Coreanes (CEIC), presidit per Alfonso Ojeda i que compta amb els coreanistes espanyols i el suport dels coreans a Espanya. A l'última edició va destacar la conferència del professor Lee Jaehak a Espanya (Universitat de Corea), que va apuntar als problemes d'imatge com a factor primordial en la crisi actual de les exportacions coreanes. A partir d'estudis realitzats recentment, el conferenciant va indicar que els productes de Corea es perceben bé, però no el país, i va culpar d'això a l'escàs esforç governamental per transmetre una imatge cultural. La situació és oposada a la d'Espanya i va posar Itàlia com exemple de país amb una imatge excel·lent que ajuda a la venda dels seus productes al món, i aquesta carència d'un matís cultural en la Marca País de Corea té unes conseqüències clares: permet menys marges comercials. L'esforç de Seül a l'Any de Corea a Espanya demostra que el govern està a l'aguait de les queixes dels seus acadèmics.

El Pakistan, a l'encalç d'un futur brillant

Discussions i debats d'alt nivell a les Jornades sobre el Pakistan organitzades per Casa Àsia i el Reial Institut Elcano, i celebrades tant a Madrid com a Barcelona. Tariq Fatemi, ambaixador i encap de Missió a la Unió Europea, va fer referència als països veïns del Pakistan i plantejà el dilema exterior actual del seu país. Després de la decisió d'Islamabad "estratègicament intel·ligent i moralment correcta" de donar suport a la coalició antiterrorista dirigida pels Estats Units a l'Afganistan, Fatemi va ressaltar el valor internacional exterior del Pakistan cada vegada més elevat. Ho va argumentar per la millora de les relacions amb l'Índia "molt millors que en cap altre moment anterior", per la seva amistat cada cop més profunda amb la Xina, el seu "amic tradicional i en qui confia", i per la seva posició geoestratègica cada vegada més decisiva, pels oleoductes i gasoductes que hauran de passar pel seu territori. Aquest conferenciant va reconèixer, no obstant això, que el Pakistan observa amb recel la situació a l'Iran i a l'Iraq, que "sembla que es deteriora" i que el suport de Washington a l'Índia és creixent, inclos el que va qualificar com un esforç per convertir-la en gran potència. Per això, i a partir de la base que aquesta rivalitat amb l'Índia ha obligat el Pakistan a mantenir importants despeses de defensa (el 19è país mundial en la relació amb el seu Producte Nacional Brut), Fatemi va reincidir en l'antiga proposta de crear un Règim d'Autorestricció Estratègica (Strategic Restraint Regime) al sud d'Àsia. Potser serà el moment de desenredar els vells nusos.

Amor en els temps de l'estètica

La gran obra de l'amor desproveït de preocupacions materials, *La historia de Genji*, ja ha estat publicada per complet, en dos volums, per la editorial Atalanta, gràcies a la col·laboració de Casa Àsia. Entre múltiples històries col·laterals, la narració del resplendent, significat de *Genji*, inclou episodis d'amor intens, de separacions doloroses ("Li trencava el cor veure una porta per la que ell havia entrat, una columna on s'havia recolzat"), de sensibilitat atemporal ("Com s'enlaira el meu anhel, sobre quines noves distàncies, ara que m'he allunyat...") i d'un món que vivia per i per a una estètica omnipresent ("La tassa anà de mà en mà, però el poemes trontollaven com borratxos en ningú no aconseguia millorar-los"). En aquest món tan centrat en la cort, la preocupació per la bellesa abastava qualsevol instant, des de la forma de caminar fins a la col·locació dels aliments. Els protagonistes vivien una competició poètica, per tant, tan vívidament com el rastre de les fulles després de l'arribada de la tardor o el cant de les *zemis* o cigales japoneses de Kyoto, tan omnipresents durant els humits agosts de l'arxipèlag. Amb això, la transcendència de l'amor, que pot arribar ja sigui a través d'una determinada cerca per anar més enllà dels límits de la institució matrimonial com a través de l'amistat, especialment expressada en el cas del protagonista. La traducció de l'anglès a càrrec de Jordi Fibla, amb una llarga trajectòria en traslladar literatura anglosaxona al castellà, ha suscitat l'eterna polèmica del *traduttore-traditore* i de la conveniència d'evitar la intermediació de l'anglès, encara que les vendes massives de l'obra, que ja ha superat els 10.000 exemplars, han enterrat parcialment la disputa. En anglès, encara es venen diferents versions del *Genji*; i, de fet, encara té validesa la primera de totes, realitzada per Arthur Waley el 1933, malgrat les traduccions més recents de Seidensticker o de Tyller. De fet, tot i haver ajudat Tyller i de les liberalitats de la traducció de Waley, Donald Keene, el major expert occidental en literatura japonesa, assegura que prefereix la darrera versió. Quan aparegué una traducció directa del japonès, serà complementària, però no deixarà obsoleta aquesta obra de Fibla.

Comentaris i suggeriments: casaasia@casaasia.es

Alt Patronat:

Economia

Societat

Cultura